

Nro. 14.

A' FELS. CSÁSZÁR, ÉS AP. KIRALY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből Kedden Februarius 16-dik napján 1813-dik
esztendőben.

B é t s.

Tegnap előtt, úgymint a' közeleáb múlt vasár-
nap dél előtt, az Hő Csász. 's Ap. Kir. Felsége
születése napjának megtisztelése végett fényes gá-
la tartatott a' Fels. Csász. Kir. Udvarnál, a'
melly alkalmatossággal sok Úri rendek, Mágná-
sok, és fő Tisztviselő Urak jelentek meg kegyel-
mes Fejedelmeknek meg tisztelésére, a' ki e' fo-
lyó Februárius 12-ik napján betaes életének 45-ik
esztendejét immár eltöltötte, és a' 46 ik eszten-
dejébe lépett által. Egyéb pompa nem vólt a'
Fels. Udvarnál. Reménljük, hogy erről a' tárgy-
ról más úttal bővebb tudósítást közölhetünk a'
két Magyar Hazával.

A' Farsangi mulatságoknak itten nagy divatok van, 's talán soha sem vóltak fényesebb, vígabb, és költségesebb bálok 's vendégségek, mint az idén, és noha nagy drágaság van, a' papiros pénznek sints olly nagy bővsége, miut vólt a' néhai bankó tzeduláknak ennekelőtte: még is mindazáltal sok magános bálok és familia vendégségek tartatnak a' jelen való farsangban. Mindazáltal méltó azt meg jegyzeni, hogy ezeket a' nagy vendégségeket nem a' nagy rendű és hertzei házak, hanem a' közép rendű emberek, kereskedők, és az olly sorsú házak tartják, a' mellyek a' leg drágább időben is semmit sem vesztenek, hanem inkább nyernek.

Frantzia Birodalom.

A' közelebb múlt pénteken költ Magy. Kurirban említettük, hogy a' Sz. Pápa *VII. Pius* és *Napoleon Császár* a' régen munkába vett *Concordat* egymás közt megállapították, és tulajdon kezek írásával meg is erősítették. Erről a' Concordatáról a' nem régiben Párisi Érsekségre emeltetett *Maury Cardinalis* a' Párisi Egyházi kerületbéli papsághoz, és Hivókhöz küldött pásztori levelében következőképpen szóllott: Eő Excellentiája a' vallásra ügyelő Ministernek hozánk *Fontainebleauból* Jan. 25-ik napján küldött leveléből telyes vígasztalásunkra azt olvassuk, hogy Eő Csász. Felsége és Pápa Eő Szentsége az Anyaszentegyházban leendő békességnek visszaállítása végett hozatott *Concordat* Jan. 25-ik napján tulajdon kezek aláírásokkal megerősítettek legyen. A' Mindenhatóak ezen kegyemes-

ségéért, minden Hivőknek szükséges méltó hálaát adni; mi pedig arra meg vagyunk hatalmazva, hogy a' Párisi Egyházi kerületbéli minden templomokban *Te Deum laudamus* énekeljünk. — Az egyházi dolgokra ügyelő Fr. Minister Gróf *Bigot de Preameneu* egy kerülő levél által minden Frantzia országai Érsekeket és Püspököket arra serkentett, hogy a' magok megyéjében hasonlóképpen hálaadó énekeket mondjanak.

A' Frankforti Nagy hertzeg és vólt Mogunziai Érsek *Károly Tódor* a' maga Státus titoknokjához *B. Ebersteinhoz* következő foglalatu levelet írt Febr. 6-ik napján: A' Goncordatának elvégzése engemet szerentséssé teszen. Miólta élek, mindenkor azt kívántam, hogy a' Papi és világi Hatalmasságok közt békesség légyen, Kívánom, hogy az én barátim is részesüljenek az én szerentsémben. Leg első Kigyelmed, a' kinek én azon rendnek tzímerét, mellyet magam is viselni fogok, ajándékba küldöm. Ezen tzímeren két kéz van egymásba kaptsolva, mint az egyességnek valóságos mutató jele.

A' vólt Hollándiai Királyság is nagy készséget mutatott a' Frantzia lovas seregeknek öregbítéseben. — *Hága* 40 kikészült lovasokat, *Rotterdam* 50, *Delft* 10, *Gouda* 10, *Gorkum* 6, *Middelburg* 12, *Montauban* 20, *Grenoble* 16. *Alencon* 6, *Rheims* 15, Olasz országban *Genua* 80 lovasoknak ki állításokra kötelezték magokat. *Alessandria* 100 fegyveres embert fog kiállítani. A' *Roeri* Osztályban ígért lovasok azokkal a' 165 lovasokkal együtt, mellyeket az Acheni ke-

rület, és azon 120 lovasokkal együtt, melyeket a' Koloniai kerület ígértenek vala, Jan. 23-ik napján már 414 főre szaporodtak, kiknek fele Febr. 4-ik napján készen vólt az el marsirozás-ra. *Napoleon* Császár meg parantsolta, hogy az osztályoktól ígért lovas legénységnek tízed része a' Császári testőrző lovas vadász seregbe véte-
tődjön bé.

A' *Seinei*, *Marnai*, *Oizei*, és *Rhonei* osztályoknak előjárói a' Császárné és a' Római Király szolgálatjára, egy olly testőrző sereget kívánnak felállítani, mely az Ország leg főbb familiáinak fiaiból álljon, és hogy arra vigyázzon, hogy a' múlt esztendő Novemb. 23-ik napján történt dolgok többé meg ne essenek, a' midőn tudni-
lik *Malet*, és *Lahorie* Ex. Generálisok Frantzia Országban új revolútiót támasztani, és a' most uralkodó dynastiát eltörteni igyekeztenek vala.

A jelenvaló hólnap folytában, így szólnak a' Fr. Országi 5 ik Februáriusi újság levelek, 25 ezer emberből álló línea regementek, és a' nemzeti gárdistákból kiállított cohorsoktól mintegy 50000 ember marsiroznak Moguntzia mellett a' Rénus vizén által; ezeknél is többen mennek Wezel mellett a' nagy armádiának öregbitésére. A' jövő Április hólnap kezdetében, miaden Fr, yadi seregeknek a' meg határozott helyen kell lenni. Igen sok ágyú és másféle táborigeszközök vannak útban. Az új lovasságnak organizatiója jól foly; azt lehet mondani, hogy Frantzia Országnak soha sem volt szebb lovassága mint most.

Warschawi Hertzegség.

A' mi fő városunkban még eddig mindenkor

tsendesség volt; mindazáltal úgy halljuk, hogy az Orosz nagy Armádia 14 napi kipihenése után útnak indult, 's felénk marsírozik. Ez az Orosz Armádia, a' mint halljuk, négy osztály seregből áll, *Milloradovicz*, *Lanskoy*, *Doctoroff*, és *Winzingerode* Generálisoknak vezérlések alatt. Herceg *Stahrenberg* Feldmarsalnak fő hadi szállása ugyan még most is *Pultuskban* van, de minden szempillantásban azt a' hírt várjuk, hogy az a' *Vistula* bal partjára fog általtétetődni. *Reynier* Fr. Generálnak fő hadi szállása *Warsau* városában van.

Pósenből, Nagy Lengyel Országának egy nevezetes városából Jan. 26 ik napján ezt írták: A' Fr. nagy armádiának fő hadi szállása még most is nállunk van, és a' sok hadi seregeknek ide, és a' mi környékünkre való öszve gyűléséből azt lehet ítélni, hogy az másuvá nem is fog az által tétetődni. Harmad nappal ennekelőtte sok szép gyalog és lovas Regementek érkeztek ide *Frantzia* és *Olasz* országokból. — A' mi kerületünknek lakosi nagy buzgóságot mutatnak a' fegyver fogáshoz. A' *Conscriptusok*nak kiállítatások szép rendel megyen véghez. A' kerületbéli lovasoknak leg nagyobb része már a' haza védelmezőknek soraik között állanak. A' közönséges felkelők nagy sietséggel öszve gyűlnek a' magok zászlóik alá.

A' *Napoleon* Császár szolgálatjában lévő Lengyel testőrző seregek Oberstere Gróf *Krasinszky* egy különös hirdetményt tétetett közönséggé; mellyben arra buzdítja a' Lengyel ifjúságot, hogy az ő vezérlése alatt lévő Császári testőrző seregbe vegyenek szolgálatot.

A' Varsai újság leveleknek 2-ik Febr. darabja mellett ki adott tóldalékban a' Saxoniai Királynak egy buzdító hirdetménye intéztetett a' Warsai Hertzegség lakosaihoz, mellyben hazájoknak védelmezésekre hathatós kifejezésekkel serkengeti. Ezen buzdító hirdetményre nézve a' Warsai Ministereknek tanátsa következő írást adott ki: Mivel könnyen meg eshetik, hogy az egyesült ármádia ezen Hertzegségnek fő városát, az ellenségnek közelgetése miatt el hagyni kén-telenítettik: arra való nézve kötelesek lesznek a' ministerek ezen városból kiköltözni. A' városi kormányzók és polgári előjárók arra köteleztetnek, hogy a' jó rendet fenn tartani igyekezzenek; az ellenség kívánságát, a' mennyire lehet, teljesítsék, úgy mindazáltal, hogy a' szegénységet ne terheljék.

Olasz Ország.

A' Frantzia országai városoknak, tisztviselőknak, és jó patriótáknak példájokat akarván az Olasz Országaiak is követni, számos lovas katonákat ajánlanak *Napoleon* Császár hadi szolgálatjára. Minden kantonok vetélkednek egymással, hogy mennél többet állíthassanak ki. A' nagyobb városok között *Majland* 100, *Velentze* 41, *Pádua* 16, *Vicenza* 10, *Treviso* 12, *Udine* 25, *Verona* 11, *Trient* 9, *Cremona* 11, *Reggio* 12, *Como* 7, *Bergamo* 12, *Novara* 15, fegyverrel, lóval, lószerszámmal fel ruházott lovas katonát állítottak ki. A' Majlandi és Velentzei városi gárdisták, és az ártillérista batalion azon instáltak, hogy ők is egy része lehessenek a' nagy ármádiának.

Az Olasz Országi Kantonoknak és kerületeknek előjárói Párisba küldött jelentéseikben a' Napoleon Császár szerentsésen lett haza menetelén való örömöket, a' Prusszus Generál *York* áruló hitetlenségén való bosszúságokat hathatós módon kijelentették, és akként nyilatkoztatták ki magokat, hogy az Olasz nemzet a' Frantzia armádia helyre állítására akármelley áldozatot kész tenni.

Orosz Birodalom.

A' Pétersburgi 18-dik Decembri tudósítások azt tartják, hogy az özvegy Orosz Császárné *Elisabetha Alexejewna* oltalmazó szárnya alatt egy társaság állíttatik ott fel, mellynek fő tzielja az, hogy a' háború által elpusztítatott familiákat, és közönségesen a' szűkölködő szegényeket segítse. *Első Sándor* Császár Eő Felsége 50 ezer Rubelt ajándékozott annak fundusára, 's ennekfelette minden esztendőben 10000 Rubelt rendelt annak számára.

Kurlandiának fő városában *Mietauba* December 8-dik napján szállottak bé az Orosz seregek. Azon nap estéjén az egész város ki völt világosítva, a' lakosok víg örömbe merültek, a' Rigai Commendáns Orosz Generál Lieutenánt *Marchio Paulucci* egy hirdetményt adott ott ki, melly által minden Frantziáktól tétetett rendelések eltöröltettek. Az Orosz határokról jött tudósítások szerént, a' *Witepski*, *Mohilewi*, és *Orszai* fő ispotályokban felette sok ember meg hal. Ne hogy a' ragadó nyavalya a' lakosokra is kiterjedjen, az illendő rendelések megtétődtek, minden ház eleibe ganéj és szalma hordattatván

éjjel nappal tüzelnek. A' felettébb való kemény hideg miatt, melly egyébaránt az egészségre nézve nagy jótétemény, a' sok holt testet a' földbe temetni nem lehet, hanem szekerekre rakatván, a' városon kívül vitetnek, 's meg égettetnek.

Spanyol és Portugallia Országok.

A' *The-Times* című Londoni újság leveleknek 16-ik Januáriusi darabjából következő hivatal szerint való tudósítást közlött a' *Publicummal* a' *Fr. Moniteur*. A' *Kadixből* jött legújabb tudósítások szerint Lord *Wellington* oda ment, olly feltétellel, hogy az oda való kórmányszék eleibe egy olly új plánumot terjesszen, melly szerint a' Spanyol truppoknak ereje határozottabbá tétetődjön, és az egyesült ármádiák a' jövő táborozásban alkalmasak lehessenek az ellenséggel való szembe szállásra. Erre való tekintetből, azt javasolta a' nevezett *Anglus* vezér, hogy a' *Kadix* környéke négy osztályra osztatódjon fel, és mindenikben egy Kapitány és egy Fő gondviselő állítassék ki. Az utolsónak kötelessége abban álljon, hogy a' Spanyol hadi seregeknek számokra a' kórmány széktől rendeltetett költséget és adókat vegye bé. Ennek az ármádiának organisatiója az ő Urasága plánuma szerint mennyen végbe, a' ki minden esztendő végén számot adjon a' kezébe ment summaról.

Lord *Wellingtonnak* ezt a' plánumát egészen meg vetette a' *Kadixi* Kórmányszék, azt adván okúl, hogy az ő projectumát a' Spanyol országai *Constitutio* sarkalatos tikkelyeinek megsértődése nélkül bé venni nem lehet. Mire fogja

magát ez a' vezér meg határozni, nem tudatik. Akárhogy, akár mint legyen a' dolog, ohajtva kívánnyák a' Spanyol Insurgenseknek vezérjei, hogy olly plánum vétetődjön fel, melly az említett Lordnak feltételével egyező legyen, 's egyszersmind a' Spanyoloknak hadi erejek jobb rendbe vétetődjön.

A' *Star* nevezetű Londoni Zsurnálnak 16-ik Januáriusi darabjában következő tudósítás küldettetett Londonba a' Portugalliai armádiától: A' mint haljuk, a' mi ott lévő hadi seregeink a' hosszas és terhes táborozások után nyugalomra mentek. Késég kívül ennél az armádiánál is sok betegek vannak, és mivel sok regimentek köntös nélkül szűkölködtek, a' nyári hévség, sok ide 's tova való marsirozás, 's gyakorta az eleség szűk volta miatt is igen sokat szenvedvén, meg betegesedtek.

A' Portugalliában lévő Fr. Armádiának fő vezére, Generál Gróf *Reille*, Valadolidból Jan. 2-ik napján következő tudósítást küldött a' Fr. hadi Ministerhez: Szerentsém van Excellenciának jelenteni, hogy Generál *Foy* az Astorjai erősségnek meg kémlelésére Decemb. 22-ikén egy brigáda dragonyosokkal és két batalion gyalogsággal elküldettvén, úgy találta, hogy az ellenség egy mínaásó kompánia által azon erősségnek lerontásában foglalatoskodják. Mivel előtte el látta azt Gen. *Foy*, hogy az ellenség az ő látására onnét el fog futni; arra való nézve lovasait a' hegyeken való útakon küldötte oda, a' kik szerentsésen oda menvén, hat tisztet, 's 90 köz embert fogtak el közzülök. A' kőfalakon

tsinált nyílásokon, könnyen bé lehet azon erősségbe menni.

Hadi Készületek és Környülállások.

A' 4-ik és 6-ik Februáriusi Berlini újság levelekben ezeket olvassuk:

Az *Eckmühli* hertzeg (Marsal *Davoust*) a' vezérlése alatt lévő Fr. hadi sereggel *Posen* városát el hagyván, a' közelebb múlt Jan. 31-ik napján *Friedebergbe*, új Marchiának városába érkezett, és a' mint haljuk, vagy *Stettinbe* vagy *Küstrinbe* menni igyekezik. — Azon napon nyomultak bé az Orosz országi Kozákok is új Marchiába — A' *Reynier* Fr. Generál kórmánya alatt lévő Saxoniai seregek *Drezdából Posenbe* vonták magokat vissza.

Új Marchiának több végheli helységeiben mutogatták magokat a' Kozákok (a) de tsak kevés számmal, holmi portázók, és ismét vissza vonták magokat. — Az a' hír, hogy *Thorn* városát a' Fr. seregek elhagyták, és az Oroszok elfoglalták volna, meg nem valóságosodott, az abban lévő katona őrizet, az utolsó tudósítások

---

(a) Új Marchia a' Brandenburgiai Vál. Fejedelemségben fekszik, melly 5 részre osztatik fel, úgymint Ó Marchiára, Prignitzre, Közép Marchiára, Ucker Marchiára, és Új Marchiára. Ez az utolsó napnyúgotra középső Marchiával, délre Silésiával, napkeletre Lengyel Országgal, északra Pomerniával határos. Mind az 5 része a' felső Szaxoniai kerületben fekszik.

szerént, 30000 főből álló Baváriai hadi seregből áll, melyet Marsal *Davoust* Fr. Generális *Cerard* kommandóására bízott.

Az Olasz országai Vice Király *Eugénus Napoleon* a' Fr. ármádiának Generál Intendánsát Gróf *Dumást* az Odera mellett fekvő Frankfurtba küldötte, hogy ott a' betegek számára Ispótyt és az Odera mellett tanyázó hadi seregeknek számokra, elegendő magazinumokat készítsen. Ennek a' Grófnak oda lett küldetése sokféle kőltött hírekre szolgáltatott alkalmatosságot, mellyeknek elhívésekre és kiterjesztésekre a' köz nép kész és alkalmas szokott lenni.

A' 2-ik Februáriusi *Thorunumi* tudósítások azt tartják, hogy azon várost az ellenség még bé nem zárta, és csak néhány Kozákok mntogatták magokat a' Vistula két partján. Noha az ott őrizeten lévő Baváriai seregek az északi levegő, a' felette kemény tél, és az eleség szükségé miatt nem keveset szenvedett: mindazáltal még most is olly állapotban van, hogy mindenkör kész az ellenséggel szembe szállani. Az egész seregnek zsóldja kijár, a' tisztek és katonák rendszeren ki fizetődnek, azoknak a' tiszteknek károk, a' kik a' Fr. ármádia hátrálásának alkalmatosságával bagázsiájokat elvesztették kipótyoltatott, a'köz katonák új monturba öltöztettek, és mind egészséges, mind beteges állapotokban jó gondviselés alatt vóltanak; a' sebéseknek és betegeknek orvoslásokra szükséges orvosságok rendkívül való postákon küldettek hozzájuk. Az ő komandirozó Generálisok Gróf *Wrede* Admirális *Tsitsagoffnál* és Gróf *Wittgenstein* Generálisnál ka

eszközölte, hogy az Oroszoktól elfogattatott tisztek elegendő pénzbeli segítséget nyerjenek.

Az 5-dik Febr- *Berlini* újság levelekből ezeket olvassuk: A' tökéletes hitelt érdemlő levelek szerint, a' fő Orosz ármádia még most is a' *Vistula* folyó vizen túl van. *Első Sándor* Orosz Császár *Willenbergbe* érkezett, melly kis városka napkeleti Prussziában a' *Königsberg* és *Varsau* városok közt vivő országos út mellett fekszik. A' *Vistulán* innen ottan ottan *Kozákok* mutatják magokat, a' kik majd el mennek, majd ismét vissza jönnek. *Januar. 22-ik* napjáig *Dántzignak* *Oliva* felé való kapuja még nyitva volt. *Marienwerderben* és annak környékén a' *Tsitsagoff* Admirális osztály serege áll, a' ki a' Prussziában lévő Orosz hadi seregek fő vezérének nevezetik. *Varsauban* *Jan. 29-dik* napjáig még semmi sem hallatott az Orosz hadi seregeknek oda való közelgetésekről. — A' *Gen. Grenier* osztály serege az *Odera* mellé marsirozott. A' Prusszus seregek erőssen rekrutiroznak. — A' *Fr. lovasság* számára sok lovak küldetnek ide, és itten taníttatnak. — *Königsbergben* és *Elbingben*, a' mint írják, sok ember meg hal.

Berlinből *Febr. 2-ik* napján: a' *Bellunói* *Hertzeg* (*Marsal Victor*) a' múlt *Jan. 29-dik* napján *Küstrinből* ide jött; a' *Trevisói* *Hertzeg* (*Marsal Mortier*) pedig innen *Magdeburgba* ment. Más *Fr. Generálisok* is, nevezetesen *Dümas*, *Mihaud*, és *Brune* ide jöttek, más *Frantzia* *Generálisok* és *Stabalis tisztek* pedig innét *Posenbe*, *Küstrinbe*, és *Stettinbe* utaztak.